

Sense complexos

Insistim-hi encara una vegada més: paraules com són text, context, pretext, d'una banda, i de l'altra paraules com complex, reflex, perplex, fix etc., acaben en consonant. Es una manera de dir que, contràriament el que deuen creure els usuaris de formes com «texte», «pretexte», «complexe», «reflexe», «fixe», etc., aquestes són totalment incorrectes, i caldria que fossin eliminades sense contemplacions. Com que ens adonem que sovint aquestes formes són usades amb una evident seguretat, diríem amb convicció i tot, especialment en l'expressió pública, desarrelar aquest vici no és pas cosa fàcil: que cal dir text i complex en lloc de «texte» i «complexe» ja s'ha dit una colla de vegades. Però, és clar, no tothom ho ha escoltat. Per això cal repetir-ho de tant en tant.

Els tres primers mots indicats, text, context, pretext, com que sempre són noms, l'única flexió que admeten és la de la formació del plural. S'hi afegeix una s o bé, més usualment, la terminació os: textos, pretextos, contextos. Aquesta terminació no ha de semblar estranya a ningú: ¿no és la mateixa de tot un seguit de plurals usualíssims, com gossos, pisos, dibuixos, versos, feliços i molts i molts més? Textos —amb o—, doncs, i no «textes» —amb e com n'hi ha que diuen, i escriuen, falsament informats.

Com a adjectius que són, o que poden ésser, complex, reflex, perplex, fix etc., admeten la flexió del gènere i del nombre. Com a formes de femení, doncs, són correctes i normals complexa i complexes, reflexa i reflexes, fixa i fixes etc. Però únicament com a formes del femení! Les formes del masculí —noms o adjectius— són sempre complex, reflex, convex, perplex, fix etc. —és a dir, sense vocal final— en el singular, i complexos, reflexos, convexos, perplexos, fixos, etc., en el plural. Es, doncs, sense complexos que cal parlar dels complexos —turístics, industrials, d'inferioritat, etc.—, dels reflexos del sol, de com vam quedar perplexos i amb els ulls fixos...

ALBERT JANE